
Nad propastí

Na terase klubovny Saffron poskakovala vzrušením a přitahovala nesouhlasné nevraživé pohledy žen stojících kolem, protože vysokým, pisklavým hlasem povzbuzovala masajského běžce. Měla ovšem problém. Průběh celého závodu mohla sledovat jen hrozně těžko. Všude kolem jí zacláněla spousta dospělých.

Saffy dostala nakázáno, aby zůstala u matky, a tak poskakovala vedle křesla, v němž Eva seděla tak klidně, jak dokázala, jen aby vynakládala co možná nejmíň energie. Předsevzala si, že nepřipustí, aby se k ní Leon choval jako k nějakému invalidovi nebo ji přinutil zůstat doma. Nemohla se tedy prohřešit proti pokynům lékaře, i když ji přirozenost vedla spíš k tomu, aby vyskočila z křesla a hulákala stejně vzrušeně jako její dcera, jen aby podpořila toho chlapce, kterému přidělili roli manželova šampiona.

Když běžci zmizeli u vzdáleného konce hřiště, obrátila se Saffron na Evu a prosila ji: „Mami, prosím, mohu jít dolů a postavit se k tátovi doprostřed hřiště?“

„Nejsem si jistá, jestli je to dobrý nápad, má milá,“ odvětila Eva a vzala jí ruku do dlaně. „Nechci, aby ses někde ztratila nebo tě pošlapal ten dav lidí. Už vůbec nevím, jestli by na tebe mohl táta dávat pozor, když se chce soustředit na závod.“

„Ale já se skrz ty lidi dostanu!“ naléhala Saffron a nesouhlasně se mračila na živou bariéru dospělých kolem sebe. „A slibuju, že u táty budu jako pěna. Vůbec nechci být neposlušná.“ Upřela velikánské modré oči na matku, skoro jako by ji samotným pohledem chtěla okouzlit, a opakovala: „Prosím, maminko... prosím!“

Eva se usmála. *Lituji chudáka, který se jednou bude snažit vzdorovat těmhle očím*, pomyslela si a náhle si představila obrázek, jak přesně bude Saffron vypadat, až vyroste v ženu. *Já bych to určitě nedovedla.*

„Slíbíš mi docela vážně, že budeš opatrná?“ zeptala se.

„Ano, maminko,“ přikývla Saffron se vši opravdovostí.

„A slíbíš, že se budeš chovat slušně a nebudeš tátovi dělat žádné starosti?“

„Ano, maminko.“

„Dobře, tak můžeš jít.“

„Děkuji, děkuji!“ vypískla Saffron a pokryla matčinu tvář polibky. „Ty jsi ta nejhodnější, nejlepší a nejsladší máma na celém světě!“

„Aha, a ještě něco...“

Saffron se zarazila v půli kroku a otočila se k Evě. „Ano?“

„Pověz tátovi, ať si o mě nedělá starosti. Potřebuje se soustředit na závod. Tak mu řekni, že mám velmi pohodlné křeslo, stará se o mě spousta personálu a nic mi nechybí. Budu v pořádku. Zapamatuješ si to všechno?“

„Táta nemá mít starost, protože máš pohodlné křeslo a všechno je v pořádku.“

„Výborně. Tak už utíkej!“

Eva sledovala dceru, jak mizí v zástupu diváků a neohroženě se vrhá mezi dospělé, kteří ji obklopovali. Pak ostře vydechla, zavřela oči a na chvíli sklonila hlavu, když ji nečekaně bodla ostrá bolest, jako by ji zasáhla šipka doprostřed čela, těsně nad oči.

Jen mě trochu bolí hlava, říkala si, a vzepřela se lehké nevolnosti. Nejspíš migréna. Nic vážného, čeho bych se měla bát.

Napadlo ji, že by mohla poslat někoho z personálu klubu za Leonem, ale okamžitě ten nápad zavrhla. *Ne, nesmím ho znepokojovat. Musí teď myslet na jiné, daleko důležitější věci.*

Saffron se prosmekla pod lanem, přeběhla trať a ocitla se na ploše hřiště dřív, než jí v tom mohl kdokoli zabránit. Zastavila se, aby se rozhlédla kolem. Uběhl teprve týden, co na tomhle hřišti s Kippy skákaly parkurovou soutěž, ale jí to připadalo jako už velmi dávno. Teď tady vypadalo všechno docela jinak. Kolem velkého stanu se pohybovala spousta lidí. Pozorně si je prohlížela, jestli mezi nimi také není otec. Pak ho zahlédla o kus dál, při okraji hřiště, jak mluví s Manyorem – tu si uvědomila, že kolem stanu se shromáždili jejich protivníci, a rozběhla se opačným směrem.

„Vidím tě, princezničko,“ řekl Manyoro, když si všiml, jak k nim Saffron peláší. Zastavila se dva nebo tři kroky před ním a zcela vážně masajsky odpověděla: „Vidím tě, strejdo Manyoro.“

Vysoký vznešený Afričan roztáhl tvář do širokého, něžného úsměvu, protože tohle malé bílé děvčátko považoval za svou neteř zrovna tak jako potomky svých masajských bratří a sester.

„Ahoj, tati,“ pozdravila otce.

„Saffy!“ vykřikl Leon. Chytil ji, zvedl a se smíchem ji zatočil ve vzduchu, až polekaně zapištěla. Přitiskl ji k sobě a políbil na temeno hlavy.

„Copak tě k nám přivádí?“ zeptal se.

„Máma říkala, že smím,“ odpověděla Saffron, aby bylo od počátku jasné, že to má dovoleno. „Od klubovny jsem vůbec neviděla na závod, protože kolem stojí spousta lidí. Ale slíbila jsem mámě, že budu hodná a vůbec nebudu zlobit.“

„Hmm... o tom trochu pochybuju. No, tak mi řekni, jak se maminka cítí?“

Saffron poslušně – vlastně slovo od slova – opakovala, co měla od Evy uloženo vyřídit.

„Výborně,“ přikývl Leon. „To jsem moc rád, že je mamince dobře a má všechno pohodlí. Jsi moc šikovná, že sis to všechno zapamatovala.“ Pak ji teprve postavil na zem.

Po otcově pochvalě se Saffron radostí rozzářila. „Jak se jmenuje ten tvůj závodník, tati?“ zeptala se, sotva se ocitla zase na pevné zemi.

„Simel.“

„On je hodně malý.“

Leon se truchlivě uchechl. „Ano, to jsem si taky myslel, když jsem ho viděl poprvé. Ale myslím, že předvede dobrý závod.“

Saffron pozorovala oba běžce, které teď dělila vzdálenost o něco větší než kratší strana hřiště. Zatímco vyjednávala s matkou a než se prodrala k otci, dokončil Sopwith druhý okruh a měl za sebou polovinu třetího. Zdálo se, jako by už Simelovi neutíkal, ale naopak ho doháněl.

„Dožene ten člověk Simela?“ zeptala se Saffron.

„Doufám, že ne, miláčku. Ale když se mu to nepodaří, pak místo něho poběží pan Birchinall – to je tamten chlapík, který se protahuje a tváří se hrozně dychtivě.“

„Ale,“ namítla Saffron zamyšleně, „to se mně nezdá moc spravedlivé.“

„No, taková pravidla jsem vymyslel.“

„Ale ta pravidla jsou strašně proti Simelovi. Půjdu ho povzbuzovat.“

Saffron odběhla ke vzdálenému rohu hřiště a tam čekala, až Simel poběží kolem. Když doběhl na několik kroků k ní, vykřikla: „Do toho, Simele! Do toho, Simele!“ a pak utíkala kousek vedle něho. Saffron mu stačila jen několik kroků, ale když jeho příznivci viděli a slyšeli, jak Saffron povzbuzuje malého běžce, znovu ožili a halasně ho pobízeli kupředu.

Manyoro se však díval jinam. „Podívej se na *bwana* Sopwitha, bratře. Krátí krok a zpomaluje.“

„Proboha, máš pravdu,“ přisvědčil Leon. Přinesl si polní dalekohled a ten teď zaměřil na Sopwitha, který měl za chvíli potřetí protnout cílovou čáru. „Lapá po dechu. To bude nejspíš nadmořskou výškou, na kterou není zvyklý.“

„Ale Simel pořád běží,“ pravil Manyoro. „Jeho ztráta se začíná zmenšovat.“

Birchinall zaujal pozici na běžecké dráze na konci rovinky před budovou klubu a povzbuzoval blížícího se druha. Sopwith vynaložil do závěrečných kroků všechno úsilí a vydal ze sebe poslední zbytky sil, aby doběhl tam, kde ho Birchinall očekával s rukou nataženou za sebe, jako připravený na předávku štafetového kolíku. Sopwith napřáhl paži, plácl ho do dlaně a pak padl na všechny čtyři do trávy s hlavou svěšenou a prudce se zdvihajícím hrudníkem.

Teď byla řada na Birchinallovi, atletovi zcela odlišného typu. Běžel jako pravý sprinter, mocně pumpoval pažemi, záda napřímená, a vysoko zvedal kolena. Mezera mezi ním a Simelem běžícím vpředu se začala znovu zkracovat, a daleko rychleji než dřív. Kolonisté shromáždění podél jedné strany hřiště spustili halasný pokřik, aby svého atleta povzbudili. Hrnuli se k provazu, jímž byla ohrazena běžecká dráha, a těch několik policistů, kteří zde stáli, mělo plné ruce práce, aby příliv farmářů a obchodníků, kteří hulákali a máchali pěstmi, udrželi ve vymezeném prostoru. Nikoho nenapadlo, že by bílí diváci mohli ztropit takovou nepřístojnost.

Na protější dlouhé rovince, přímo před očima Simelových příznivců, ukrojil Birchinall z mezery, která ho dělila od Simela, dalších padesát metrů. Když přebíhal podél užší strany hřiště a zatočil na rovinku před klubovou budovou, probíhal Simel teprve přes cílovou čáru.

Malý Masaj se začal obávat, vrhal přes rameno nervózní pohledy, ale ani teď nezrychloval.

„Proboha, přidej, člověče!“ křičel Leon, i když věděl, že ho Simel přes hulákání spousty diváků zřejmě neuslyší.

Manyoro zavrtěl hlavou. „Ne, musí udržet nervy na uzdě. To je jeho jediná naděje.“

„Pověz to de Lanceyovi. Jistě si myslí, že už má peníze v kapse.“

Ano, v táboře protivníků už se začalo oslavovat. Ze stanu vyvlekli bednu šampaňského a sloužící měli napilno otevírat láhve a nalévat do sklenic. Chystal se přípitek na vítězství.

Simel oběhl roh hřiště na konci rovinky před budovou klubu a třeštil oči v obavě, že bude poražen, ale pořád se držel pokynů, které mu dal Manyoro, protože víc než prohry v závodě se bál hněvu svého náčelníka.

Birchinall stále tvrdě běžel, pořád ještě získával prostor na úkor soupeře a držel krok, ačkoli už dávno překonal vzdálenost, na kterou obvykle běhal v závodě. Ve tváři mu seděl výraz divoké zarputilosti a vůbec působil dojmem muže, který bude bojovat i za hranicí vyčerpání bez ohledu na ostrou bolest ve svalech, bušení srdce a pálení v plicích, jimž se zoufale nedostávalo vzduchu.

Zvítězí, i kdyby ho to mělo zabít. Věděl to. Věděli to i diváci. Také Simel to věděl.

Vzdálenost mezi nimi se krátila. Dvacet metrů... patnáct... deset...

Simel slyšel dusání Angličanových nohou za zády a jeho chrčivý dech, jako by ho pronásledovalo nějaké divoké zvíře.

Nemohl si pomoci. Rozběhl se sprintem.

Birchinall ještě zrychlil tempo a přepínal se daleko za své obvyklé hranice, mnohem víc, než v kterémkoli jiném závodě, které v životě absolvoval.

A přece běžel dál.

Simel zavřel oči a sotva si uvědomoval, že pořád běží – pokoušel se obrnit, než přijde chvíle, kdy ho Birchinall předstihne.

A náhle za sebou zaslechl bolestný výkřik. Otevřel oči, ohlédl se a viděl Huga Birchinalla, jak leží na zemi, svíjí se v křečích a rukama svírá zadní stranu stehna. Zoufale masíroval šlachy, která podlehla neúnosné námaze závodu a praskla.

Simel zpomalil, takže se pohyboval jen o málo rychleji než chůzí. Znovu se ohlédl za sebe, protože nevěděl, co dělat. Jiný člověk tam leží zraněný a v kru-

tých bolestech. Jistě by bylo správné, aby se o něho postaral. Neměl by se vrátit, nebo má běžet dál?

Simela nečekaný zvrat zmátl a těžce dýchal po námaze, kterou vynaložil navíc, aby udržel nepatrný náskok před Birchinallem, a vůbec si neuvědomoval, že na něho Leon i Manyoro křičí a gestikulují. Oba běželi k rohu hřiště, kde došlo k Birchinallovu zranění, za nimi pelášila Saffron a jí za zády spěchali de Lancey a Sopwith. Malý Masaj se teď sotva pohyboval a de Lancey hulákal: „Rozhodčí! Rozhodčí! On zůstal stát!“ Jeho hlas však beznadějně zanikl v pozdvižení, kterému propadly obě skupiny diváků.

Potom však Birchinall ukázal hloubku své odvahy a bojovného ducha. S tváří sešklebenou bolestí, kterou si jeho heroický čin vyžádal, se zdvihl na nohy a znovu se rozběhl za Simelem, kulhal a poskakoval po zdravé noze. Pohled na žalostnou parodii dosud skvělého běžce přiměl spoustu žen na verandě klubové budovy k slzám, a nemálo mužů si potají utíralo oči a pocítilo náhlou potřebu se vysmrkat.

Simel ovšem zareagoval zcela odlišně. Věděl, že od zraněného zvířete hrozí vůbec největší nebezpečí, a tak když viděl, jak se k němu Birchinall opět blíží, přestože pomalu a nemotorně, na všechnen soucit zapomněl. Měl příležitost se svému nepříteli vzdálit a nehodlal ji promarnit.

Ani neviděl, jak Birchinall nakonec musel přijmout porážku a nechat se vystřídat van Doornem. Než Jihoafričan přiběhl k místu trati, kde se Birchinall definitivně zhroutil, stačil Simel zvětšit vzdálenost od soupeře na několik set metrů.

Od startu uplynulo sotva deset minut a jemu se podařilo dorazit do dvou třetin cesty k tomu, aby dokázal, že i nejmenší Masaj je víc než rovnocenným soupeřem jakémukoli bělochovi.

Eva sedící v křesle na verandě budovy klubu upadla do lehké dřímoty, která jí přinesla krátký oddech od zhoršujících se náporů bolesti hlavy a nevolnosti, které zakoušela. Přišly však ošklivé sny, nesouvislé a prosycené jakousi děsivou hrozbou, až ji to probudilo.

Měla pocit, jako by se jí měla rozskočit hlava. *Nesmím dělat Leonovi žádné starosti*, pomyslela si. Cítila se omámená, jako by vypila trochu nad míru, ačkoli se za celý den nedotkla ničeho silnějšího než čaje s citronem. *Po pár aspirinech by se mi mohlo udělat líp.*

Eva se matně usmála na procházející číšnici. „Prosím vás, mohla byste mi donést sklenici sodovky?“

„Jistě, madam,“ odpověděla číšnice.

„Moc děkuji,“ hlesla Eva a sesula se vyčerpaně do křesla.

Hennieho van Doorna charakterizovala zatrpklá, neochabující zaťatost člověka z rodu Afrikánců, kteří dobývali nová území. Po celé generace jeho rodina bojovala o to, aby získala, udržela a zkultivovala půdu na vysoko položené stepi. Zápolili se samotnou zemí, s živly, které je obklopovaly, a dalšími lidmi, kteří prahli po tom, aby si tu zemi přivlastnili, ať to byli Zuluové, kteří zdejší kraj považovali za svůj od počátku věků, nebo Britové, hnaní neukojitelnou touhou po dalších územích, o něž by se ještě zvětšila britská říše. Modlívali se k Bohu, jenž byl stejně tvrdý a neodpouštějící jako oni sami, k Bohu, který je učil pěstovat v sobě zášť, prahnout po pomstě a ponechávat na slabších a naivnějších, než byli sami, aby nastavovali i druhou tvář.

Simel vycítil hrozbu vyzařující ze zcela odlišného bílého muže, než byli ti dva před ním, jako by to byl vrčící lev nebo rozzuřený had. Tohoto muže nezradí noha, stejně jako se to stalo Birchinallovi. Všechno na Henniem van Doornovi signalizovalo světu, že musí vyhrát. Žádný jiný výsledek nepřipadal v úvahu. Pokaždé, když se Simel ohlédl, byl mu van Doorn o kousek blíž.

Slunce stoupalo oblohou a narůstající horko nutilo stále víc lidí hledat jakýkoli stín, ať to bylo uvnitř budovy klubu, pod korunami stromů, nebo pod deštníky či slunečníky. Běžci však pokračovali v závodě. Leona opravdu fascinoval a poněkud děsil už samotný fakt, že van Doorn velmi dlouho protahoval rozhodující útok. Připadal si, jako by pozoroval pavouka, jenž celé hodiny snová svou síť s vědomím, že jakmile bude dílo dokončeno, nemá lovený hmyz jinou možnost, než uváznout v pavučině a zahynout. A Simel začal přece jen ochabovat.

Leon s Manyorem se teď zapojili do průběhu závodu mnohem aktivněji. Pokaždé, když Simel míjel jejich postavení, přistupovali až k dráze, přičemž Saffron poklusávala vedle nich jako stín, a zatímco dívka na svého hrdinu povzbudivě halekala, Leon tleskal a pobízel ho a Manyoro mu masajsky

dával pokyny, radil, jak lépe běžet a jak si šetřit síly. Zprvu Leon rozuměl všemu, co Manyoro říkal, protože masajštinu plynně ovládal přes dvacet let. Potom přišla chvíle, kdy mu Manyorova slova zněla cize. Náčelník přešel k nějakému slangu či nářečí, kterému nerozuměl ani Leon.

„Co jsi mu teď naposled říkal?“ zeptal se.

Velký Masaj pokrčil rameny. „To nic, M’Bogo.“

Leon se na něho chystal naléhat, ale náhle si všiml, že Simelův krok, dosud připomínající pravidelný chod metronomu, se začíná zkracovat. Afrikánc se nyní jevil silnější než dřív, jako by vytríbeným citem lovce poznal, že oběť začíná polevovat, a navyšoval tempo. Mezera mezi běžci se zkracovala podstatně rychleji.

Leon zavzdychal a zahleděl se na oblohu, jako by očekával nějaký božský zásah. Cosi zahlédl. Na obzoru, nad nejbližšími vrchy, se na západním horizontu objevila mohutná masa bouřkových mraků, které se plazily nebem směrem k pólovému hřišti. Ve vzdálenosti mnoha kilometrů zahlédl Leon i občasnou nitku blesku.

Děšť závod zastaví, pomyslel si Leon. To by mohla být naše jediná naděje.

Simelovi se klímala hlava ze strany na stranu, krok pozbyl pružnosti. Cítil, jak se mu van Doorn přibližuje. Stále častěji se ohlížel a polekaně vyvaloval na soupeře oči. Jihoafričan se na něho šklebil a vychutnával nadcházející triumf, a přitom neustále zrychloval tempo.

Probíhali kratší rovinku a čekala je zatáčka k zadní dlouhé rovině. Van Doornovi nechybělo k malému Masajovi víc než třicet metrů a neustále ho dotahoval. Simel viděl Manyora, *bwana* Courtneye a jeho malou dcerku, jak na něho vpředu u trati čekají. Ještě než k nim doběhl, zkrátil van Doorn vzdálenost na polovinu – tu však malý Masaj viděl, jak náčelník krátce pokývl hlavou. To byl signál, který si dohodli během předcházejících kol, a on věděl naprosto přesně, co má dělat.

Simel opět ožil jako člověk probuzený z dlouhé dřimoty. Z jeho těla se vytratila těžkopádnost, neživotná topornost, znovu zdvihl hlavu a prodloužil krok. Během deseti odrazů nohou už znovu utíkal téměř plnou rychlostí. Keňané, kteří se tlačili kolem zadní roviny, propukli v jásot, když viděli, že Simelovo zdánlivé vyčerpání sloužilo jen jako vábnička, která měla zmást

jeho soupeře. Z plných hrdel jásal nad masajskou vychytralostí a hloupostí bílého muže a do jednoho hlučně Simela povzbuzovali, ale také se pošklebovali van Doornovi.

Afrikánci si jich vůbec nevšimli. Celé jeho bytí se soustředilo na běh. Místo úsměvu se mu ve tváři objevila napjatá grimasa, jak se snažil udržet Simelovo tempo. Jenže držet se soupeře by nestačilo. Musel utíkat rychleji. Van Doorn už se dostal příliš těsně k šanci urvat vítězství, než aby se spokojil s čímkoli menším.

Simel ještě nepoznal takovou bolest. Celé tělo jako by mu stravoval oheň, hořel v něm každý sval, každým nádechem chraptavě nabíral vzduch do plic, kterým to však stále nestačilo, a srdce mu bilo, jako by mu armádní tambor bušil paličkami do hrudníku.

Běžel už tak dlouho, strašlivě dlouho. Kdyby utíkal pravidelným, odměřeným a mírným krokem jako předtím, dokázal by běžet ještě dál. Jenomže tohle bylo jiné. Musel prchat jako gepard. A ten nevydrží běžet příliš dlouho.

Simel začal zpomalovat, a tentokrát už nic nepředstíral.

Bolest hlavy se stávala nesnesitelnou. Eva se snažila přivolat číšnici, aby jí přinesla vodu, ale když se pokusila promluvit, přes křik, tleskání a dupání davu se ani sama neslyšela. V uších jí vibroval hlasitý řev, jako když příboj útočí na pobřeží, a oslepovaly ji záblesky, mrkavé preludy, jako by jí svítil někdo přímo do očí.

„Pomoc!“ vykřikla, ale ze rtů jí vyšlo pouze chabé, nesouvislé zasténání.

O chvíli později procházela číšnice kolem Evina křesla a vyrazila zděšený křik, kterým přehlušila i hluk okolního davu. Deset či dvanáct lidí, kteří se tlačili na verandě, se obrátilo a s hrůzou třeštili oči na bezvědomou ženu, jež se bezmocně zmítala jako marioneta v ruce síleného loutkáře. Na předním díle sukne se jí rozlézala tmavě červená skvrna.

„Doktora!“ vykřikl jakýsi muž. „Proboha, přiveďte někdo doktora!“